

BIỆN PHÁP QUẢN LÝ CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC TIẾNG ANH Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ HIỆN NAY

TS. NGUYỄN QUANG GIAO

Đại học Đà Nẵng

LÊ TẤN ĐỨC

Trường THCS Nguyễn Tự Tân, tỉnh Quảng Ngãi

Đặt vấn đề

Nhận thức được tầm quan trọng của tiếng Anh trong thời kì đổi mới đất nước, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã quy định tiếng Anh là môn học bắt buộc trong chương trình giáo dục phổ thông. Bên cạnh đó, chất lượng dạy học tiếng Anh ở các trường phổ thông trong đó có các trường trung học cơ sở (THCS) luôn nhận được sự quan tâm không chỉ của ngành giáo dục và đào tạo mà còn của toàn xã hội.

Tuy nhiên, chất lượng dạy học tiếng Anh ở

các trường THCS hiện nay còn nhiều hạn chế, bất cập. Một trong những vấn đề bức xúc hiện nay trong dạy học tiếng Anh ở các trường THCS là việc học sinh (HS) chưa được trang bị tiếng Anh một cách cơ bản, đầy đủ để học tốt ở những bậc học cao hơn cũng như thành thạo trong giao tiếp. Vì vậy, việc áp dụng các biện pháp phù hợp, khả thi nhằm quản lý chất lượng dạy học tiếng Anh ở các trường THCS là vấn đề cấp thiết và có ý nghĩa thực tiễn.

Bảng 1. Yêu cầu về năng lực tiếng Anh của học sinh trung học cơ sở

Lớp 6	Lớp 7	Lớp 8	Lớp 9
<ul style="list-style-type: none"> - Nghe hiểu được các câu mệnh lệnh và lời nói đơn giản thường dùng trên lớp học. Nghe hiểu những câu nói, câu hỏi-đáp đơn giản dài khoảng 40-60 từ về thông tin cá nhân, gia đình và nhà trường. - Hỏi - đáp đơn giản về thông tin cá nhân, gia đình và nhà trường trong phạm vi các chủ điểm có trong chương trình. Thực hiện một số chức năng giao tiếp đơn giản: chào hỏi, đưa ra và thực hiện mệnh lệnh, nói vị trí đồ vật, hỏi-đáp về thời gian, miêu tả người, miêu tả thời tiết,... - Đọc hiểu được nội dung chính các đoạn đọc thoại hoặc hội thoại đơn giản, mang tính thông báo dài khoảng 50-70 từ, xoay quanh các chủ điểm có trong chương trình. - Viết được một số câu đơn giản dài khoảng 40-50 từ có nội dung liên quan đến các chủ điểm có trong chương trình. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nghe hiểu được các đoạn hội thoại và độc thoại đơn giản về các nội dung chủ điểm đã học trong chương trình. Hiểu được nội dung chính các đoạn hội thoại và độc thoại ở tốc độ chậm vừa phải dài khoảng 60-80 từ. - Hỏi - đáp hoặc trao đổi về thông tin cá nhân đơn giản, các hoạt động học tập, vui chơi, giải trí, và sinh hoạt hàng ngày. Thực hiện một số chức năng giao tiếp cơ bản: diễn đạt ý định, lời mời, lời khuyên, góp ý, thu xếp thời gian địa điểm các cuộc hẹn, hỏi đường và chỉ đường. - Đọc hiểu được nội dung các đoạn đọc thoại hoặc hội thoại đơn giản, mang tính thông báo với độ dài khoảng 50-70 từ, xoay quanh các chủ điểm có trong chương trình. - Viết được một đoạn dài khoảng 50-60 từ gồm một số câu đơn giản về nội dung liên quan đến các chủ điểm đã học hoặc viết các hướng dẫn phục vụ các nhu cầu giao tiếp cá nhân và xã giao đơn giản như thư mời, lời mời. Viết lại các nội dung chính được diễn đạt qua nói. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nghe hiểu được nội dung chính và nội dung chi tiết các đoạn đọc thoại/hội thoại trong phạm vi các nội dung chủ điểm đã học trong chương trình. Hiểu được các câu dài khoảng 80-100 từ ở tốc độ tương đối chậm. - Hỏi - đáp, miêu tả, kể, giải thích, trình bày, nhận xét, quan điểm cá nhân về các thông tin liên quan đến cá nhân, các hoạt động học tập, sinh hoạt hàng ngày. Thực hiện một số chức năng giao tiếp cơ bản: nói hoạt động theo thói quen, đưa ra gợi ý, đưa ra cách thuyết phục,... - Đọc hiểu được nội dung chính và nội dung chi tiết các văn bản dài khoảng 150-180 từ, xoay quanh các chủ điểm có trong chương trình. Hiểu các loại dấu chấm, ngắt câu và các thành tố liên kết trong văn bản đã học trong chương trình. - Viết có gợi ý (theo mẫu) đoạn văn có độ dài khoảng 80-100 từ về nội dung liên quan đến các chủ điểm đã học hoặc để phục vụ các nhu cầu giao tiếp cá nhân và xã giao đơn giản như diễn vào các phiếu cá nhân, viết tin nhắn, lời mời, viết thư cho bạn 	

1. Mục đích và yêu cầu đối với dạy học tiếng Anh ở trường trung học cơ sở

Dạy học tiếng Anh ở các trường THCS hiện nay nhằm hình thành và phát triển các kĩ năng nghe, nói, đọc, viết tiếng Anh để tiếp thu những tri thức khoa học, kĩ thuật tiên tiến, tìm hiểu các nền văn hóa đa dạng và phong phú trên thế giới. Bên cạnh đó, cùng với các môn học khác, môn tiếng Anh góp phần hình thành và phát triển nhân cách của HS, giúp các em thực hiện mục tiêu giáo dục toàn diện ở trường phổ thông, đồng thời đáp ứng các nhu cầu của xã hội.

Hình thành kĩ năng giao tiếp là mục tiêu cuối cùng của quá trình dạy học tiếng Anh ở trường THCS; kiến thức ngôn ngữ là phương tiện cần thiết để hình thành và phát triển các kĩ năng giao tiếp trong đó tập trung ở 4 kĩ năng cơ bản nghe, nói, đọc, viết được quy định tại chuẩn kiến thức của Bộ GD & ĐT.

Nhìn chung, chất lượng dạy và học tiếng Anh ở các trường THCS trong thời gian qua đã đạt được những kết quả nhất định, song vẫn còn tồn tại nhiều hạn chế. Trước tiên, đội ngũ giáo viên (GV) tiếng Anh THCS tuy đạt chuẩn theo quy định về bằng cấp nhưng hạn chế về năng lực tiếng Anh. Đặc biệt, kết quả khảo sát theo khung năng lực ngoại ngữ chung châu Âu cho thấy số lượng GV tiếng Anh THCS đạt chuẩn theo quy định có tỉ lệ thấp. Mặc dù đội ngũ GV tiếng Anh THCS có nhiều cố gắng trong việc vận dụng phương pháp giảng dạy theo hướng tích cực hóa các hoạt động của HS nhưng vẫn còn tình trạng GV chưa quan tâm đến chất lượng giờ dạy, chưa tìm hiểu và áp dụng các phương pháp giảng dạy phù hợp với từng đối tượng HS. Đặc biệt, nhiều GV chưa chú trọng đến việc bồi dưỡng cũng như đặt ra những yêu cầu đối với việc tự học của HS. Bên cạnh đó, còn phổ biến tình trạng GV phát âm tiếng Anh chưa chuẩn xác, truyền đạt kiến thức cơ bản còn sai sót, chưa chú trọng giảng dạy các kĩ năng thực hành tiếng cho HS.

Đa phần HS học tiếng Anh một cách thụ động, thời gian dành cho việc tự học hạn chế, chưa nắm vững và áp dụng chính xác các phương pháp học tập đối với từng kĩ năng tiếng Anh. Trên thực tế, rất nhiều HS THCS chưa nhận thức đầy đủ tầm quan trọng của môn tiếng Anh dẫn đến tình trạng học đối phó hoặc chủ quan, mất căn bản, học kém. Trình độ tiếng Anh của HS THCS có sự chênh lệch giữa các vùng, miền. Đa phần HS ở nông thôn không có điều kiện tiếp cận với tài liệu tham khảo, các phần mềm học tiếng Anh hay học trực tuyến. Môi trường thực hành tiếng ở các trường THCS hạn chế, do đó HS không có điều kiện để rèn luyện các kĩ năng tiếng Anh.

Trang thiết bị, đồ dùng dạy học ở các trường THCS còn thiếu hoặc đã cũ, chưa phục vụ đầy đủ cho

hoạt động giảng dạy tiếng Anh. Tuy phòng học bộ môn tiếng Anh được trang bị ở một số trường nhưng hiệu suất và hiệu quả sử dụng chưa cao. Ngoài ra, diện tích phòng học và cách bố trí bàn ghế hiện nay chưa thực sự phù hợp với hoạt động giảng dạy tiếng Anh, và là trở ngại để GV áp dụng các phương pháp dạy học phù hợp, tích cực nhằm nâng cao chất lượng dạy học ở các trường THCS.

2. Một số biện pháp quản lí chất lượng dạy học tiếng Anh ở trường THCS hiện nay

2.1. Phát triển đội ngũ giáo viên tiếng Anh đảm bảo số lượng và chất lượng

- Xây dựng quy hoạch phát triển đội ngũ GV tiếng Anh THCS đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục trong giai đoạn hiện nay. Thực hiện tốt công tác phát triển đội ngũ GV tiếng Anh trong đó đảm bảo phát triển về số lượng, cơ cấu và chất lượng. Tuyển dụng GV tiếng Anh THCS đáp ứng quy định theo khung năng lực ngoại ngữ chung châu Âu.

- Quan tâm bồi dưỡng đội ngũ GV tiếng Anh. Tạo mọi điều kiện thuận lợi để GV bồi dưỡng và tự bồi dưỡng nâng cao năng lực chuyên môn. Thực hiện đánh giá GV theo chuẩn để họ có cơ sở tham gia bồi dưỡng và tự bồi dưỡng đáp ứng chuẩn ngoại ngữ theo quy định, phấn đấu hoàn thành nhiệm vụ được giao.

- Xây dựng các quy định động viên GV tiếng Anh tích cực tham gia học tập bồi dưỡng chuyên môn. Đồng thời đa dạng hóa các hình thức bồi dưỡng chuyên môn cho GV tiếng Anh THCS.

- Tăng cường tổ chức hội nghị các chuyên đề trao đổi kinh nghiệm giảng dạy của GV tiếng Anh THCS nhằm tạo điều kiện để GV thảo luận, trao đổi, học hỏi kinh nghiệm, áp dụng các phương pháp dạy học tiếng Anh tích cực, hiệu quả. Bên cạnh đó, cần tổ chức hội giảng theo chủ đề, hội thi chọn GV tiếng Anh giỏi các cấp. Tổ chức các cuộc thi nghiệp vụ sư phạm để khích lệ GV tiếng Anh THCS tích cực bồi dưỡng nâng cao năng lực chuyên môn, nghiệp vụ.

- Tổ chức cho GV nghiên cứu và ứng dụng khoa học, công nghệ vào dạy học tiếng Anh. Khuyến khích, động viên phong trào viết sáng kiến kinh nghiệm, làm đồ dùng dạy học. Tổ chức nghiệm thu sáng kiến kinh nghiệm một cách nghiêm túc, có sự đánh giá khách quan và phổ biến, áp dụng rộng rãi trong dạy học tiếng Anh THCS.

2.2. Tăng cường quản lí chất lượng giảng dạy của giáo viên tiếng Anh

- Tăng cường tổ chức tập huấn kĩ thuật sử dụng các thiết bị dạy học, đặc biệt là các phương tiện dạy học hiện đại; tạo điều kiện để GV tiếng Anh tiếp cận công nghệ thông tin, khuyến khích GV soạn giáo án điện tử và sử dụng các phần mềm dạy học, thường

xuyên trao đổi kinh nghiệm trong việc thực hiện đổi mới phương pháp dạy học.

- Tăng cường quản lí của tổ ngoại ngữ đối với chất lượng dạy của GV tiếng Anh, trong đó quản lí số báo giảng, đề cương môn học, kế hoạch bài dạy, kiểm tra, đánh giá trong và sau bài học,... quản lí chặt chẽ chất lượng giảng dạy của GV trên lớp so với giáo án đã được phê duyệt.

- Đổi mới hình thức, nội dung sinh hoạt của tổ chuyên môn trong đó có sự chuẩn bị chu đáo về nội dung, đi sâu phân tích, trao đổi nội dung những bài dạy khó, để GV tiếng Anh có thể học hỏi, thực hiện thông bài với các GV bộ môn dạy cùng một khối lớp.

- Để công tác quản lí giờ lên lớp đạt hiệu quả cao, cần tổ chức tốt công tác dự giờ và phân tích giờ dạy của GV tiếng Anh. Huy động các lực lượng tham gia dự giờ với nhiều hình thức khác nhau như: dự giờ rút kinh nghiệm trong tổ chuyên môn; dự giờ thao giảng trong tổ chuyên môn hoặc cụm chuyên môn; dự giờ thi đua, đăng kí giờ dạy tốt,...

- Đẩy mạnh công tác thanh tra, kiểm tra giáo dục nhằm thanh tra; kiểm tra GV tiếng Anh thực hiện số báo giảng, đề cương môn học, kế hoạch bài dạy, đảm bảo số tiết dạy của môn học... Xử lí kết quả kiểm tra, đánh giá trong đó áp dụng các biện pháp chấn chỉnh kịp thời các sai lệch. Tiến hành điều chỉnh các tiêu chí đánh giá cho phù hợp với điều kiện thực tiễn của nhà trường.

- Tổ chức kiểm tra, đánh giá phân loại GV tiếng Anh theo định kì. Triển khai thực hiện đánh giá chất lượng giảng dạy của GV tiếng Anh thông qua hình thức tự đánh giá, khảo sát ý kiến HS, đánh giá đồng nghiệp.

- Khuyến khích GV thiết kế bài giảng bằng Powerpoint và sử dụng các phần mềm giảng dạy tiếng Anh nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy cho học sinh.

2.3. Tăng cường quản lí chất lượng học tiếng Anh của học sinh

- GV tiếng Anh trang bị phương pháp, hình thức học tập bộ môn để HS có thể chủ động, tự tạo điều kiện cho bản thân luyện tập các kĩ năng ngôn ngữ ở trên lớp và trong thời gian tự học sau giờ học. Ngoài ra, cần phát huy những nhân tố tích cực trong việc học tập tiếng Anh, làm gương cho HS khác noi theo.

- Thông qua nhiều biện pháp, cách thức khác nhau, GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi, tái hiện, tổng hợp kiến thức, thực hành, vận dụng xử lí các tình huống...; qua đó, GV kịp thời hiểu rõ khả năng nhận thức nội dung bài học của HS.

- Trước giờ học, cần định hướng để HS chủ động hoàn thành bài tập, cập nhật các kiến thức theo chủ điểm sẽ học trong giờ học tới. Trong giờ học, cần tạo

điều kiện để HS chủ động tiếp thu các kiến thức mới, tích cực tham gia các hoạt động thực hành kĩ năng giao tiếp, hình thành kiến thức của bản thân. Sau giờ học, cần tăng cường tổ chức để HS tự học, tích cực tham gia các hoạt động ngoại khoá về tiếng Anh do nhà trường tổ chức.

- Hướng dẫn và yêu cầu HS nghe băng, đài, đọc báo, tạp chí bằng tiếng Anh và sử dụng Internet như một phương tiện hữu hiệu để tra cứu tài liệu, học tiếng Anh trực tuyến hoặc trao đổi bằng tiếng Anh với bạn bè nhằm nâng cao chất lượng học tập của bản thân.

- Để tăng cường quản lí quá trình tự học tiếng Anh của HS, GV tiếng Anh thiết kế các bài tập định hướng, giao việc để HS tự học, tự nghiên cứu và kiểm tra việc tự học của HS. Tổ chức cho HS tăng cường áp dụng các hình thức làm việc theo nhóm.

- Phát huy vai trò của các tổ chức Đoàn - Đội trong việc phối kết hợp với GV tiếng Anh quản lí chặt chẽ việc học tập của HS. Thông báo ngay với phụ huynh HS những trường hợp vắng mặt, nghỉ học không phép để xử lí kịp thời nhằm hạn chế tối đa sự thiếu hụt kiến thức của HS.

2.4. Đảm bảo cơ sở vật chất (CSVC) và thiết bị dạy học (TBDH) tiếng Anh

- Xây dựng kế hoạch khả thi, đồng thời có biện pháp huy động các nguồn lực, vốn đầu tư, xã hội hóa về CSVC, TBDH tiếng Anh, tạo điều kiện thuận lợi để nâng cao chất lượng dạy học tiếng Anh của nhà trường.

- Xây dựng hệ thống phòng thực hành, phòng học bộ môn, phòng máy chiếu đa năng có kết nối Internet để phục vụ hoạt động giảng dạy tiếng Anh, đồng thời hướng dẫn HS học tiếng Anh trực tuyến và tham gia cuộc thi giải tiếng Anh qua mạng.

- Tăng cường đầu tư CSVC và TBDH tiếng Anh theo đúng tiến độ kế hoạch, đảm bảo chất lượng, phù hợp với yêu cầu đảm bảo tính thực tiễn, khả thi trên cơ sở cân đối các nguồn kinh phí. Đảm bảo mua sắm TBDH theo quy định của Bộ GD&ĐT đối với dạy học tiếng Anh THCS.

- Tạo điều kiện thuận lợi để GV tiếng Anh học tập, bồi dưỡng, cập nhật kiến thức, kĩ năng sử dụng các TBDH cho GV ở các mức độ khác nhau như: tổ chuyên môn, nhà trường, Sở GD&ĐT hoặc Bộ GD&ĐT tổ chức. Chú trọng đến việc nâng cao năng lực sử dụng công nghệ thông tin và phương tiện kĩ thuật hiện đại trong dạy học của GV tiếng Anh.

- Kiểm tra, bảo dưỡng định kì và khai thác sử dụng có hiệu quả CSVC và TBDH tiếng Anh. Tiến hành khảo sát thực trạng, kiểm kê CSVC và TBDH tiếng Anh thường xuyên, qua đó phân tích, đánh giá ưu điểm và hạn chế của việc mua sắm, bảo quản, sử dụng, và

xây dựng kế hoạch mua sắm, đánh giá chất lượng tài sản hiện có.

2.5. Xây dựng môi trường học tập tiếng Anh tích cực

- Xây dựng kế hoạch cụ thể và triển khai phổ biến về mục đích, ý nghĩa và tầm quan trọng của môi trường học tập môn tiếng Anh đến toàn thể cán bộ, GV và HS nhằm nâng cao nhận thức về việc xây dựng môi trường học tập tiếng Anh tích cực.

- Tạo điều kiện thuận lợi để GV và HS chủ động trong giao tiếp bằng tiếng Anh thông qua tăng cường tổ chức hoạt động ngoại khoá bằng tiếng Anh cho HS; khuyến khích HS tích cực sử dụng tiếng Anh trong giao tiếp với GV, bạn học và người bản ngữ nhằm hoàn thiện các kĩ năng thực hành tiếng. Nghiên cứu tổ chức Câu lạc bộ tiếng Anh định kì có sự đầu tư về quy mô, nội dung tổ chức cũng như áp dụng hình thức thông tin bằng tiếng Anh.

- GV áp dụng các phương pháp học tập tiếng Anh hiệu quả trong đó chú trọng vấn đề tự học của HS, khuyến khích HS rèn luyện phát âm và luyện nghe hằng ngày; làm giàu vốn từ thông qua việc học tập từ mới kèm theo học các từ đồng nghĩa, dị nghĩa... Khuyến khích HS tập thói quen không chỉ sử dụng tiếng Anh trong giờ học nói mà còn cố gắng sử dụng trong các tình huống giao tiếp thông thường. Đồng thời tập rèn luyện kĩ năng thực hành tiếng thông qua việc xem phim và nghe nhạc tiếng Anh.

- Khuyến khích việc sử dụng GV tình nguyện người bản xứ trực tiếp giảng dạy cho HS nhằm tạo điều kiện để HS thực hành giao tiếp và tự tin trong giao tiếp bằng tiếng Anh.

3. Kết luận

Đảm bảo và nâng cao chất lượng dạy học tiếng Anh ở trường THCS là một trong những nội dung

trọng tâm của Đề án "Dạy và học ngoại ngữ trong hệ thống giáo dục quốc dân giai đoạn 2008 – 2020" với mục tiêu chung là "Đổi mới toàn diện việc dạy và học ngoại ngữ trong hệ thống giáo dục quốc dân, triển khai chương trình dạy và học ngoại ngữ mới ở các cấp học, trình độ đào tạo, nhằm đến năm 2015 đạt được một bước tiến rõ rệt về trình độ, năng lực sử dụng ngoại ngữ của nguồn nhân lực, nhất là đối với một số lĩnh vực ưu tiên". Chất lượng dạy học tiếng Anh ở trường THCS phụ thuộc vào nhiều yếu tố trong đó các yếu tố cơ bản là chất lượng đội ngũ GV, chất lượng giảng dạy của GV, chất lượng học tập của học sinh, chất lượng các điều kiện đảm bảo dạy học và môi trường học tập tiếng Anh. Vì vậy, các trường THCS cần áp dụng đồng bộ các biện pháp quản lí nêu trên nhằm đảm bảo và nâng cao chất lượng dạy học tiếng Anh THCS hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Chính phủ (2008), *Quyết định về việc Phê duyệt Đề án "Dạy và học ngoại ngữ trong hệ thống giáo dục quốc dân giai đoạn 2008 - 2020"*, Hà Nội.
2. Bùi Hiến (1999), *Phương pháp hiện đại dạy - học ngoại ngữ*, NXB ĐHQG, Hà Nội.

SUMMARY

English plays an important role in the process of country integration. The quality of English teaching, especially at lower secondary schools, is always of great attention from society. Besides good results, there were still disadvantages in English teaching quality at lower secondary schools. The article proposed managerial solutions to the quality of English teaching at lower secondary schools through its purpose, requirement and real situation.

THIẾT KẾ CHUẨN ĐÁNH GIÁ NLĐH... (Tiếp theo trang 5)

2.2 Thiết kế chuẩn thực hiện (Performance Standards)

Trên cơ sở chuẩn nội dung sẽ tiến hành biên soạn chuẩn thực hiện. Chuẩn thực hiện là sự chi tiết hóa, cụ thể hóa chuẩn nội dung thành các chỉ số đánh giá từ đó, dựa vào chuẩn thể hiện các nhà giáo dục mới soạn được các công cụ để đo NL ĐH của người học.

chương trình giáo dục phổ thông, Kế yếu Hội thảo Đổi mới chương trình và sách giáo khoa giáo dục phổ thông – Kinh nghiệm quốc tế và vận dụng vào điều kiện Việt Nam, Hà Nội, 12/2012.

SUMMARY

The article has focused on designing standards to assess the Reading Literacy in the Literature subject after 2015. The author pointed out necessary tasks: 1/ Identify components of Reading Literacy; 2/Compile content standard of Reading Literacy in 5 stages (grade 1, 2, 3; grade 4 and 5; grade 6 and 7; grade 8 and 9; grade 10, 11, 12); 3/ Compile standard to implement Reading Literacy basing on the specification of content standard of Reading Literacy into assessment index.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. *Chương trình giáo dục phổ thông của bang Quebec – Canada*, 2010.
2. Lương Việt Thái, *Xác định các NL chung cốt lõi cho chương trình giáo dục phổ thông sau năm 2015 và một số vấn đề về việc vận dụng*, Báo cáo khoa học, 2012.
3. Nguyễn Thị Hạnh, *Chuẩn môn Ngữ văn trong*